

Tres imatges per explicar el Primer d'Octubre rapitenc

Els protagonistes de tres fotos icòniques de l'1-O a la Ràpita expliquen, un any després, els seus records de la jornada

Galeria d'imatges de l'1 d'octubre a la RÀ pita
(<http://www.aguaita.cat/galeria/223/pagina1/antiavalots/guardia/civil/carreguen/contra/votants/rapita>)

El temps converteix certes imatges en icòniques, representatives d'una realitat. D'aquell Primer d'Octubre de la Ràpita, que va deixar un rastre de, com a mínim, **86 persones lesionades i una extensa ferida en la consciència de molts rapitencs** (<http://www.aguaita.cat/noticia/11165/citats/declarar/investigats/agents/guardia/civil/carregues/1-o/rapita>), roman un important arxiu col·lectiu conformat per de centenars d'imatges en enregistrades des dels telèfons mòbils i viralitzades a través de les xarxes aquella fatídica jornada. Però roman sobretot el record. Aquells instants que, precisament per icònics, han quedat gravats en la retina.

De l'arxiu d'imatges que l'aguaita va captar aquell dia des del Pavelló Firal hem seleccionat 3 fotos que representen aquella realitat i hem demanat als seus tres protagonistes que recorden, a través de les fotos, el que van viure. Este és el resultat:

En Francesc Duatis va rebre una cinquantena de cops de porra i va ser ferit al cap. Foto: Sofia Cabanes

«Hi tornaria a anar mil vegades i seria el primer de la fila»

La seua imatge, amb el cap ensangonat, aguantant estoicament els cops de porra de la Guàrdia Civil davant les portes del pavelló firal de la Ràpita, ha quedat gravada en la retina dels veïns del poble. Molts el van qualificar des d'aquell dia com un ?heroi?, per com va aguantar davant les portes que protegien el col·legi, la brutalitat de la violència d'Estat.

Però ell defuig de protagonismes. Francesc Duatis treballa sense parar al capdavant d'una empresa de reformes, com ja ho va fer la setmana següent de l'1-O malgrat el trauc al cap i la cinquantena de cops que calcula que va rebre per part de les forces de seguretat de l'Estat. ?Vaig estar un mes i mig fins que no em van marxar els blaus, però no em podia permetre estar de baixa, fins i tot em vaig traure els punts del cap jo mateix?, explica.

Mentre reviu la imatge que va immortalitzar la ferocitat contra els votants rapitencs relata aquells instants: ?Em vaig trobar allà, davant la porta, i em vaig limitar aixecar les mans. Mai vaig pensar que la violència arribaria a tal extrem?. Però més que els cops que va rebre, l'impacte, per a ell, va arribar més tard, quan els seus familiars el van veure: ?El que em va saber més greu va ser el després. Primer em va veure mon germà, després mon pare, tot ple de sang,... la meua dona, la família,... tots es van espantar molt, van patir molt. No entenien què passava, simplement havia anat a votar i tornava així?. Ara, un any després d'aquells fets, assegura que no guarda rancor, però reconeix haver estat ?quatre o cinc mesos amb sensacions de ràbia i tristesa?.

?Un dia m'agradaria trobar-me amb el Guàrdia Civil que em va obrir el cap?, confessa. Al marge d'aquells agents que van participar en l'estomacada que va rebre, diu que a este agent en concret, a qui va poder identificar i denunciar en el seu moment, voldria interpel·lar-lo: ?M'agradaria preguntar-li si se sent orgullós del que va fer. Si em contestés que sí, li diria que gràcies per haver-me pegat i per fer-me veure les idees més clares. Perquè a partir d'aquell dia vaig tenir més clar que mai que vull aconseguir la llibertat i un país més just, per tal que hi haja democràcia i justícia?. I, ?si em contestés que no se sent orgullós d'haver-me ferit?, continua, ?li diria que ?quin merda de policia? per fer cas als comandaments i no tenir una mica de sentit comú?.

Francesc Duatis va tornar a treballar la setmana següent a l'1-O, però les marques al cos van perdurar un mes i mig. Foto: Sofia Cabanes

Francesc és un de la seixantena de rapitencs que van denunciar als jutjats d'Amposta les agressions de la Guàrdia Civil durant l'1-O. Fa uns mesos va ser citat per declarar en el marc de les diligències prèvies obertes pel cas. ?Mai he comès cap delictes, però si jo haguera robat un pollastre segur que ja estaria tancat. I si haguera pegat una bufetada a un Guardia Civil o Policia Nacional també estaria tancat. No parlo ja d'obrir el cap i fotre 50 porrades com em van fer a mi. Esta és la justícia que tenim, la d'un país corrupte. Ho tenim tot en contra?, lamenta.

Un any després d'aquell Primer d'Octubre, no s'ha rendit. ?Ja sabíem que això aniria per a llarg i va per a llarg?. I si es tornés a convocar un referèndum?: ?Hi tornaria a anar i seria el primer de la fila. I si es fes mil vegades, hi tornaria. El policia que em va pegar, que me'n pegués més de garrotades, perquè la que em va pegar era molt fluixeta. Em va fer veure les idees clares, però no em va pegar molt fort?, conclou amb orgull.

La imatge de Pili Álvaro representa la impotència en què molts ciutadans van observar les agressions davant dels seus ulls. Foto: Sofia Cabanes

?Veia com la gent de davant meu era apallissada sense pietat?

La de Pili Álvaro és la viva imatge de la impotència, la ràbia i el terror amb que molts van presenciar les càrregues policials davant del pavelló firal. Perquè no tots van rebre directament l'impacte de les porres, però el ?colp' emocional va ser tant o més dur.

A dia d'avui encara li costa mirar aquella foto. No s'hi reconeix. ?En el moment de la foto veia com la gent de davant meu era apallissada sense pietat, i tant valia que tinguessen les mans aixecades com si no, ells anaven sense mirar res. A mi no em van arribar a tocar, però vaig passar molta temor. Les cassoletes dels genolls em tremolaven?, recorda.

Aquell dia va matinar força i va fer cap al Pavelló Firal a les 6:30 del matí. Quan va arribar ja hi havia molta gent esperant. ?De bon matí m'havien avisat que tots els col·legis es reunificarien al pavelló firal. Així que tranquil·la tampoc estava, però evidentment, no m'imaginava el que vindria després?. Al pavelló es preparava un ambient de festa, cada cop hi arribava més gent. ?Anàvem a reivindicar el que pensàvem i au. Imaginàvem que seria un dia especial, en resistència però especial?, explica.

Però pocs minuts després d'obrir les urnes tot es va trencar. ?La veritat és que no els vaig veure arribar. Estàvem a les escales, parlant amb ma filla, ma germana i ma cosina. De repent vaig sentir ?que venen! Que venen! Que venen!? i ja me'ls vaig trobar davant?. Espentes, crits, cops,.. era tot allò que les envoltava: ?Van començar a pegar i au, no podíem fer altra cosa que anar tirant enrere, evitant els cops?.

En algun moment de les càrregues, tot va quedar aturat. El primer grup d'agents esperava reforços i van romandre impertèrrits davant dels votants, separant-los en diferents cordons policials a l'exterior del pavelló. ?Recordo que els miraves i ells et miraven a tu desafiants. Van ser moments

de molta tensió. No recordo quant de temps va passar, tampoc vaig veure arribar els reforços, però el que sí sé és que de repent van tornar a començar les càrregues?.

Pili Álvaro recorda, un any després de l'1 d'octubre, lamenta els empresonaments i l'exili dels líders polítics independentistes. Foto: Sofia Cabanes

Quan aquell malson va acabar, el col·legi electoral de la Ràpita no va poder obrir. ¿Ens van recomanar que votéssim als pobles del voltant?. Van voltar tota la comarca. Després de passar per Freginals, i descartar Amposta i el Poble Nou del Delta, van arribar a Alcanar. On es van trobar una gran festa ciutadana. ¿Als rapitencs ens van rebre d'una manera impressionant, aplaudiments, música,... allò era una festa. Un gran contrast tenint en compte d'on veníem. Allà estaven atrinxerats, van tenir temps de preparar-se?, relata.

I després de l'1-O, va arribar la vaga general del 3 d'octubre. A la Ràpita es va viure la manifestació més gran que es recorda. Gent vinguda d'arreu va acudir al poble mariner per dir ben alt ¿no esteu sols, rapitencs!?. ¿Per a mi, aquella manifestació i la de la tarda a Amposta van ser un alliberament. Em feia falta, perquè em va ajudar a alliberar la tensió i la ràbia acumulades?.

Ara, un any després, el que més indigna la Pili són ¿els empresonaments i la gent que ha hagut de marxar a l'exili. ¿No han fet res dolent. No hi haurien d'estar?. Tot això, explica, li ha fet reviure records que creia que no es repetirien ¿vaig tenir a mon iaio tancat a la presó durant el franquisme i tot el que estem vivint em porta als sentiments d'aquella època. Em sap greu, perquè ells només van fer el que nosaltres els hi vam demanar?, expressa.

En Tomàs, a la dreta de la foto, en el moment en què va rebre l'impacte d'una porra. Foto: Sofia Cabanes

?Mentre hi haja democràcia, sempre aspirarem al màxim de les llibertats per a Catalunya?

Els antidisturbis s'abraonen contra la gent que tenen al davant i mentre tothom aixeca els braços, la porra d'un d'ells impacta en la cuixa d'un home que no ha pogut esquivar-la, és en Tomàs. La seua és també una de les fotos que més s'han viralitzat des de l'1 d'octubre a la Ràpita.

?Quan les porrades van començar a caure a tort i a dret vaig intentar fer una mica el que farien els Cascos Blaus?, narra. Des d'un primer moment, este rapitenc, històric militant de l'independentisme, va creure que havia d'intentar evitar conseqüències pitjors, davant la violenta ofensiva dels antidisturbis. ?Al principi jo i alguns més ens vam limitar a anar recollint els ferits que ens anaven tirant als peus. La Guàrdia Civil volia fer un cordó de seguretat per evitar que la gent s'apropés, mentre netejaven els accessos al pavelló. Però clar, els de fora ens anàvem apropant per a ajudar als que ens estaven estomacant?. ?En d'altres moments, també vaig intentar evitar agressions apartant cap enrere les persones que es volien encarar amb els agents?. Això va crear ?una certa complicitat? amb la policia ?fins i tot, en un moment donat, ens vam arribar a contar batalletes amb un que anava de paisà?, per què, segons recorda ?no tots van actuar en les mateixes ganes. El que manava l'operatiu se'l veia espantat. Pareixia que estes a la plaça de bous com si l'hagués d'agafar la vaca?, rememora.

Al final, però, va acabar rebent, com molts: ?Vaig passar varies vegades els cordons fins que a la tercera o quarta vegada em van dir que no passés més. Em van fer mal, el dolor em va durar 3 o 4 dies, però això no és res comparat amb el que van fer a d'altra gent?. Passat un any d'aquells fets i des de la perspectiva que atorga el temps, en Tomàs no es resigna, tot i que impera el realisme. ?Jo ja veia que això no era una cosa que si anàvem i votàvem ja ens donaven la independència?, argumenta.

Aquell dia va marcar els rapitencs i això s'ha acabat traduint també en la consciència col·lectiva d'una manera semblant al que va passar amb el moviment antitransvasista, defensa Tomàs: ?Igual com va passar amb el moviment contra el transvasament, que va servir per reforçar

l'esperit col·lectiu i de societat, aquí ha passat el mateix, a nivell de consciència nacional, cosa que abans no passava?

El poble continua unit. En el seu cas, s'ha esforçat per mantenir els llaços d'amistat que l'uneixen amb rapitencs que no són partidaris de l'independència. Jo mantinc les relacions de tota la vida. Això de que s'han trencat relacions és un invent?. Més enllà d'això, aposta per defugir dels radicalismes? i ampliar la base?: Amb radicalismes no guanyarem res. Dels nostres no marxarà ningú, i si volem que la gent que està indecisa s'acabe convenent, hem d'anar a bones i fer una bona gestió des de tots els estaments?, referma.

Mentre hi haja democràcia, sempre aspirarem al màxim de les llibertats per a Catalunya. Ara, el que ha quedat clar és que això anirà una mica més a llarg termini. Nosaltres ens hem de fer a la idea, però a Espanya també, perquè aplicant la Constitució no s'arreglarà mai res. De moment no vindrà un altre 1-O, però quan vingue tornarem a lluitar i tornarem a intentar-ho?, conclou.